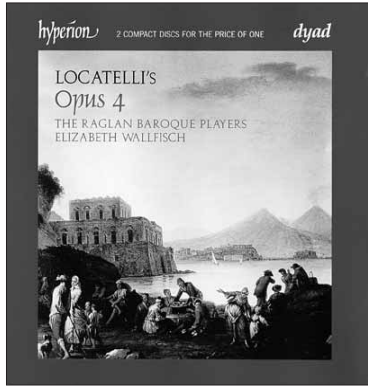


WOORD, KLANK & BEELD

CD KLASSIEK

Vioolmuziek
Pietro Locatelli

Violist en componist Pietro Locatelli (1695-1764), een leerling van Archangelo Corelli, was een rusteloze ziel, die na zijn jeugd jaren in Italië als vioolvirtuoos vooral ten noorden van de Alpen actief was. Uiteindelijk vestigde hij zich in 1729 voorgoed in Amsterdam, waar de rijke burgerij getalenteerde musici en een vleugje Italiaanse cultuur goed kon gebruiken. Zijn latere werk werd sterk beïnvloed door Vivaldi.

Het was in de Grachtenstad dat hij zijn Opus 4 publiceerde, dat door violiste Elisabeth Wallfisch met haar Raglan Baroque Players is ingeblikt. Het is een eigenaardig ding, dit vierde werk van Locatelli. Het combineert immers twee genres, met name zes zogeheten 'muzikale inleidingen voor het theater' en evenveel 'concerten'. Nu moet je die titels met een korrel zout nemen. De *Introduzioni teatrali* horen thuis in de sfeer van

de traditionele Napolitaanse ouverture, maar geen mens die nog weet of ze waren voorbestemd voor een welbepaalde theatervoorstelling. Vandaar dat sommige commentatoren menen dat de introducties eigenlijk concertouvertures zijn en dan ligt het voor de hand om elk van die intro's te beschouwen als een ouverture tot een van de zes fijne en inventieve concerto's. Maar uitsluitend over deze hypothese hebben we nog niet.

Wat er ook van zij, dit zijn fraaie concertjes met geestige verrassingen. Ondergetekende genoot bijvoorbeeld van het leuke menuet op het einde van het tiende concerto. Elisabeth Wallfisch en haar ensemble mochten volgens hem misschien de zes *Introduzioni teatrali* een ietsje theater spelen, maar in de concerto's valt alles perfect in de plooi. En dat deze reeks van Hypérion twee cd's geeft voor de prijs van één, is een leuke opsteker. (JC)

Pietro Antonio Locatelli, *Introduzioni Teatrali and Concerti, Opus 4*, door The Raglan Baroque Players onder leiding van Elisabeth Wallfisch (viool), 2 cd's in de reeks Dyad, Hypérion (distributie Lavial), 21,25 euro.

CD KLASSIEK

Sonates
Alla Francesca

Hier volksmuziek van het Middellandse-Zeebekken, zij het met een overwegend religieuze inslag. De rijke collectie liederen gaan terug tot de dertiende en veertiende eeuw. Het is dus muziek die gezongen werd in Venetië en in de talrijke maritieme kolonies van Venetië of haar Genuese rivale, en Toscane en Umbrië, of anders in de Provence en langs de Iberische kusten. Kortom, alleen al deze geografische opsomming geeft aan hoe verscheiden de contexten waren waarin deze muziekcultuur opbloede. En dan hebben we nog niets gezegd over andere invloeden, meer bepaald de joodse en de

Arabische, die zich eveneens laten gevoelen. Door die kruisbestuiving van landen, talen en culturen lijkt de cd Mediterranea hypermodern en funky.

De vertolking is beperkt tot Brigitte Lesne, onder meer bekend als de dirigente van het vrouwenkoor Discantus, en veelzijdig fluit(en)speler Pierre Hamon in combinatie met Carlo Rizzo, die bijzonder gevoelig allerhande tamboerijnen bespeelt. Deze drie 'hoofdrolspelers' vormen het ensemble Alla Francesca. Het trio pakte met deze prachtige liederen en melodieën uit op het festival van Froville in 2008. (JC)

Mediterranea, door Alla Francesca en Trio onder leiding van Brigitte Lesne en Pierre Hamon met de medewerking van Carlo Rizzo, ZigZagTerritories (distributie harmonia mundi), ZZT 090402, 20,40 euro.

BOEK GELOOF

De vrouw van de Kerk?
Mark Heirman

Eeuwenlang stond Maria Magdalena minder in de kijker dan de laatste decennia. De thriller *De Da Vinci Code* van Dan Brown is maar een van de vele boeken die deze vrouw in de aandacht katapulteerden. Mark Heirman geeft in dit boekje een overzicht van de sporen die Maria Magdalena in de loop der eeuwen achterliet.

In de vier evangeliën wordt haar naam 'slechts' elfmaal genoemd. Niet meteen overweldigend, deze aanwezigheid, al zocht de auteur verder en moet hij besluiten dat die elf keer nu ook weer niet zo weinig zijn. Slechts vier apostelen overtreffen dit aantal, namelijk Simon Petrus, Johannes en Jacobus de Oudere en de Jongere. Zes apostelen moeten het stellen met slechts één vermelding.

Heirman reconstrueert het leven van deze vrouw. Was zij de echtgenote van Jezus van Nazareth? Of gewoon een goede vriendin of een vrouwelijke apostel? Aangezien vele sporen de tand des tijds niet weerstonden, zullen vele vragen onbeantwoord blijven. Voor de auteur staat wel vast dat Maria Magdalena de vrouw van Jezus' leven was, op de eerste rij, onbeschroomd en vurig.

Evenzeer staat voor Mark Heirman vast dat ontelbare pogingen werden ondernomen om het spoor van deze vrouw uit te wissen. Zo is niets terug te vinden van de Magdalena uit de lijdensverhalen van de Gekruisigde verderop

in het Nieuwe Testament. Toch blijft ze doorheen de eeuwen opduiken en worden verwoede pogingen ondernomen om haar rol in Jezus' leven te minimaliseren. Mark Heirman durft alvast te besluiten: „Voor mij blijft Magdalena een vrouw die ons zal blijven verbazen. Dat is ze haar grootste liefde – de Nazarener – ook verschuldigd. Of ze zijn vrouw was of zijn meest geliefde leerling, en of we haar mogen gelijkstellen met Maria van Bethanië of een berouwvolle zondares, zullen we nooit weten. Slechts één zaak staat vast. Dat ze Zijn meest geliefde was. De vrouw van Zijn leven.” (TH)

Mark Heirman, *Maria Magdalena. De vrouw van Zijn leven*, Houtekiet, Antwerpen, 2009, 160 blz., 16,50 euro, ISBN 978 90 8924 057 6.

BOEK GELOOF

Jezus en Eminem
Erik Buys

In dit boek – duidelijk gegroeid vanuit de praktijk van het lesgeven – zoekt godsdienstleerkracht Erik Buys naar de fundamenten van onze hedendaagse cultuur en rijmt popmuziek, hedendaagse films en het christelijke geloofsverhaal aan elkaar. Inspiratiebron is de filosofie van de Frans-Amerikaans antropoloog, historicus en vergelijkende literatuurwetenschapper René Girard. Buys' keuze is zonder meer opmerkelijk te noemen. *American Beauty* van Sam Mendes, Eminem en *The Devil Wears Prada* – vrome films en lief-tallige muziek zijn het niet. Alleen al om zijn poging om een

dialogoog op gang te brengen tussen evangelie en moderne cultuur verdient dit boek een ster. Een uitzonderlijke prestatie. (EDS)

Erik Buys, *Vrouwen, Jezus en rock-'n-roll*, Altiora, Averbode, 2009, 171 blz., 17,50 euro, ISBN 978 90 317 2871 8.

BOEK FICTIE

Spionageroman
over de paus
Koen Verstraeten

Het onderwerp van de spionageroman *Het Ibrahim Comité* is volstrekt absurd. Dat geeft de auteur zelf overigens grif toe. Koen Verstraeten dicht het Vaticaan een geheime dienst toe die allerlei strategieën beraamt om de progressieve krachten in de Kerk aan banden te leggen. De sterke man van deze geheime dienst, een carrièrepriester, draait zijn hand niet om voor een moord meer of minder. Intussen heeft in een Duitse abdij een hoogst geheime bijeenkomst plaats van het zogenaamde Ibrahim Comité. Alle kopstukken van

de christelijke Kerken denken er na over eenmaking van de Kerk. Die is nodig om samen weerstand te kunnen bieden aan de oprukkende islam. Wie uit de biecht klapt, tekent zijn eigen doodvonnis.

Intussen blijkt ook paus Romanus II, opvolger van Benedictus XVI die vrij plotseling aan zijn einde kwam, niet te zijn wat men van hem mag verwachten. Een moderne variant van het middeleeuwse *“Testiculos habet”* (Hij heeft testikels) dringt zich op. Naar verluidt werd deze zin eeuwenlang gezegd na onderzoek ter bevestiging dat de nieuw verkozen paus wel degelijk een man was.

Tussen al die intriges in staat de middelmatige journalist Harry Witters, die plotseling met de ene scoop na de andere komt. Door wie wordt hij getipt? Welke rol speelt zijn eigen uitgever eigenlijk? En brengt hij uiteindelijk het verhaal waardoor de wereld kan terecht komen in de al zo lang aangekondigde botsing tussen de christelijke en de islamitische beschaving?

We zeiden het al, het onderwerp is weinig geloofwaardig. Los daarvan valt deze spionageroman wel te genieten, voor wie van het genre houdt. Een vergelijking met *De Da Vinci Code* van Dan Brown dringt zich op, al houdt Koen Ver-

straeten zich ver van de raadsels en oude legendes die *De Da Vinci Code* ten langste leste zo vervelend maakten.

Leuk zijn de kerkelijke, wereldpolitieke en ook autobiografische feiten die door het verhaal geweven worden. „Ik nam twee of drie feiten en spon daar een verzinsel rond. In de journalistiek is dat doodzonde, maar dit is fictie. In het boek heb ik er ongeremd gebruik van gemaakt”, zei Koen Verstraeten in een interview aan *Gazet van Antwerpen*, de krant waar de 59-jarige auteur al jarenlang voor schrijft. In 1989 won hij daar overigens de prestigieuze Prijs van de Vlaamse Journalistiek voor zijn artikelenreeks *Groeten uit Borgerokko*. (LW)

Koen Verstraeten, *Het Ibrahim Comité*, Houtekiet, Antwerpen, 2010, 277 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 8924 092 7.